

Jitka ASTEROVÁ / Norbert AUERBACH / AUTOCONT Praha s.r.o. / Jiří BARTOŠKA / Prof. MUDr. Vladimír BENEŠ, DrSc. / Lucie BÍLÁ / Bombyxmori – Radka Arendášová / Ing. Michal BORGES / Jana BREJCHOVÁ / Tereza BRODSKÁ / Hana BUREŠOVÁ / Zuzana BYDŽOVSKÁ a Miroslav ETZLER / Aleš CIBULKA / Vilma CIBULKOVÁ / COMMERZBANK / Martina DELIŠOVÁ / Magdalena DIETLOVÁ a Dr. Milan SLÁDEK / Michal DOČEKAL / Zeno DOSTÁL / Jaromír DULAVA / Josef DVOŘÁK / Monika ELŠIKOVÁ / Fero FENIČ / Ladislav FIALKA / Květa FIALOVÁ / PES FILIP / Jefim FIŠTEJN / FV PLAST – František VONDRÁČEK / MUDr. Alfred GEBHARD / Dagmar a Václav HAVLOVI / Bohumila a Walter HEINOVI / Šárka HEJNOVÁ / Ljuba HERMANOVÁ / Hana a Karel HEŘMÁNKOVI / MUDr. Radkin HONZÁK / Eva a Václav HUDEČKOVI / František HUSÁK / Vítězslav JANDÁK / Nina JIRÁNKOVÁ / MUDr. Milan JIRÁSEK / Jiří JUST / PhDr. Vladimír JURAČKA / Ivan KLÁNSKÝ / Jan KANZELSBERGER / Dušan KLEIN / Milan KŇAŽKO / Miloš KOPECKÝ / Ing. Martin KRAFL / Richard KRAJČO / JUDr. Tomáš KRAUS / Vendula KRÍŽOVÁ / Marta KUBIŠOVÁ / Jiří LÁBUS / Pavel LIŠKA / Radovan LUKAVSKÝ / Dana a Petr MALÁSKOVI / Zuzana a Matěj MINÁČOVI / Jitka MOLAVCOVÁ / Otakar MOTEJL / Petr MOTLOCH / Kamila MOUČKOVÁ / Jiří MUCHA / Světlana NÁLEPKOVÁ / Václav NECKÁŘ / Luděk NEKUDA / Jitka NĚMCOVÁ / Mathilde NOSTITZ / Novosvětský restaurant U ZLATÉ HRUŠKY – Petr HORA / Obchodně finanční společnost s.r.o. / Ota ORNEST / Jeňýk PACÁK / Irena PAVLÁSKOVÁ / Halina PAWLOWSKÁ / Mgr. Robert PERGL / Libor PEŠEK / Chantal POULLAIN / Michal PROKOP / Jindřich POLÁK / Vlasta PRŮCHOVÁ-HAMMEROVÁ / MUDr. David RATH / Vlastimil RIEDL / Pražská realitní kancelář ROYAL – Ing. Jaroslav Košťál / Linda RYBOVÁ / Jiří SCHMITZER / Jan a Libuše SCHNEIDEROVI / Vladimír a Petr SÍSOVI / Jan SKALICKÝ / Marta SKARLANDTOVÁ / Tomáš SLÁMA / Ladislav SMOČEK / Jiří STACH / Simona STAŠOVÁ / Jiří SUCHÝ / Jiří SVOBODA / Dana SYSLOVÁ / Karel ŠTOLBA / David ŠVEHLÍK / Libuše ŠVORMOVÁ / Jan TEPLÝ / Pavel TIGRID / TON a.s. / TRICO / Milan UHDE / Eva URBANOVÁ / Petra a Josef VAVROUŠKOVI / Ondřej VETCHÝ / Pavel VĚTROVEC / Oldřich VÍZNER / Alena VRÁNOVÁ / Pavel VRBA / Petr WEIGL / PhDr. Petr WEISS / Anna WETLINSKÁ / Valérie ZAWADSKÁ / Zdeněk ZDENĚK / Stanislav ZINDULKA

Umělecký ředitel a majitel divadla Milan Hein / Provozní ředitel Jiří Pritz / Šéf obchodního a propagačního oddělení Martin Šandera / Produkční Marie Krbová / Obchodní oddělení Ludmila Frištrnská / Vedoucí jevištní techniky Tomáš Dvořan / Technici Michal Brodec a David Zelinka / Spoluzakladatel divadla a autor interiéru Václav Haupt / Typo Ondřej Zámis / Foto Veronika Patková / Litografie Grafický ateliér Art-D / Sponzorský výtiskla firma **TRICO**

DIVADLO UNGELT

William Douglas Home

Ledňáček

William Douglas Home Ledňáček

Překlad Pavel Domink
Režie a výprava Ladislav Smoček

Evelyn **Alena Vránová**
Cecil **František Němec**
Hawkins **Petr Kostka**

Návrhy kostýmů **Jarmila Konečná**
Realizace kostýmů **Alexandra Myslivcová**
Asistentka režie **Marie Krbová**
Zvuk a světla **Tomáš Dvořan, Michal Brodec**
a **David Zelinka**

František Němec za roli sira Cecila získal Cenu Sazky a Společnosti Divadleních novin za nejlepší herecký výkon v sezóně 2007/2008 bez ohledu na žánr. Všichni tři herci byli za své účinkování v této inscenaci nominováni na Cenu Thálie 2008.

Pánské kostýmy do této inscenace sponzorsky zhotovilo oděvní studio Springer.

Obuv pro Františka Němce poskytla firma Baťa, a. s.

Květiny dodává firma Metamorphosis.

Mediálním partnerem divadla je deník PRÁVO.

Nositelé autorských práv k dílu zastupuje agentura Aura-Pont s. r. o., Radlická 99, 150 00 Praha 5.

České premiéry 18. a 19. prosince 2007
v DIVADLE UNGELT.

Inscenace vznikla také zásluhou grantu,
který Divadlu Ungelt udělilo hlavní město Praha.

DIVADLO UNGELT

UNGELT – původně areál odpočinku pro kupce. V areálu se vybíral poplatek (clo), zvaný ungelt. Odtud dnešní název areálu. Kromě celnice tady kupci měli dvůr, špitál a kostel. Po obvodu dvora, který sloužil jako tržiště, vyrůstaly nejstarší románské domy.

Základy tohoto domu, rovněž v románském slohu, pocházejí z 11. století a jsou k vidění v klubu divadla.

Celý dům, včetně prostor, které byly zrekonstruovány na divadlo, tu stojí od 14. století.

Soukromé DIVADLO UNGELT bylo slavnostně otevřeno 2. října 1995 panem Milošem Kopeckým, který divadlu daroval také své oblíbené otáčivé křeslo. Nachází se v klubu divadla v unikátním společenství dalších křesel a židlí – darů od sponzorů a známých osobností českého veřejného života, příznivců divadla.

nejnovější premiéry: tragikomický příběh o slavném britském žurnalistovi a alkoholikovi Jeffrey Bernardovi v hlavní roli s **Oldřichem Kaiserem** (spoluúčinkují **Karolina Kaiserová**, **Rostislav Novák** a **Jaroslav Hanuš**), drama Sama Sheperda Láskou posedlí s **Vilmou Cibulkovou**, **Mirolavem Etzlerem**, **Vilémem Udatným** a **Ladislavem Mrkvíčkou** nebo alternujícími **Martinem Štěpánkem**, cyklus balad Françoise Villona Všechno jen do putyk a ženským! s **Vilmou Cibulkovou** a **Mirolavem Etzlerem** a Hatcherovu hru Picasso s **Milanem Křázkem** a **Vilmou Cibulkovou** (Cena Thálie za rok 2006).

Vybírat můžete i z dalších inscenací, například Šesti tanečních hodin v šesti týdnech, hry Richarda Alfieriho o lidské opuštěnosti a nikdy neumírající naději, ve které hrají a tančí **Chantal Poullain** a **Oldřich Kaiser**, milostného dramatu Neila LaButea Trůn Milosrdenství s **Vilmou Cibulkovou** a **Mirolavem Etzlerem** nebo hry Joe Penhalla Láska a porozumění, ve které můžete zhlédnout práci herců mladší generace – **Martiny Delišové** v alternaci **Lindy Rybové**, **Davida Švehlíka** a **Richarda Krajča** (nominace na Cenu Thálie 2004). Na repertoáru Divadla Ungelt zůstávají i naše starší úspěšné tituly: Dürrenmattova tragická fraška Play Strindberg s **Chantal Poullain**, **Jiřím Lábusem** a **Mirolavem Etzlerem**, Hra o manželství Edwarda Albeeho s **Chantal Poullain** a **Jiřím Schmitzerem** a hra Alfreda Uhryho Řidič paní Daisy s **Alenou Vránovou** a **Stanislavem Zindulkou** v hlavních rolích. Z nečinoherních titulů nabízíme recitál **Marty Kubišové** Já jsem já. **Martu Kubišovou** můžete spatřit s **Milanem Heinem** a dvěma hosty také v jejich talkshow Zastavte se u nás...

Mou nejmilejší pražskou scénou bylo Komorní divadlo. Už neexistuje. V něm jsem propadl kouzlu tyátru a po zhlédnutí Williamsova Království boží na zemi se rozhodl, že mu upíšu duši.

V tom spektaklu tenkrát excelovali Petr Kostka a František Němec. Také Alena Vránová bývala hvězdou Komorního. Pan Ota Ornest, dlouholetý ředitel Městských divadel pražských, mně vydatně pomáhal v počátcích DIVADLA UNGELT.

Na tradici Komorního divadla, divadla opravdových hereckých hvězd, se pokouším v DIVADLE UNGELT navázat.

Vítejte v hledišti, dámy a pánové!

Milan Hein
umělecký ředitel DIVADLA UNGELT

Skotský klan Home (potažmo Hume) patří mezi nejstarší a nejvýznamnější rodiny země. Svůj původ odvozují přímo od skotského krále Malcolma II., jejich kořeny se prokazatelně táhnou až do jedenáctého století.

Autor Ledňáčka, ve své době a své zemi všeobecně uznávaný dramatik Sir William Douglas Home (3. 6. 1912 – 28. 9. 1992), se tedy narodil, jak se říká, se stříbrnou lžičkou v ústech. Tatínek třináctý hrabě z Home, rodinný hrad u anglických hranic, bezstarostné dětství, vzdělání na věhlasných školách v Etonu a Oxfordu.

Zatímco jeho starší bratr Alec mimo nebyvalého sportovního nadání projevoval především čilý zájem o politiku a do britských dějin posléze vstoupil jako jediný premiér s profesionální kriketovou minulostí, William už na studiích jasně ukázal, že nenaplní očekávaný rodinný stereotyp. Ve čtrnácti letech napsal pro školní představení v Etonu svou první hru s názvem dýchajícím studentskou recesí: *Murder in Pupil Room* (Vražda v kabinetu).

O další kariéře bylo rozhodnuto.

Po promoci na Oxfordu, obor historie, pokračoval William zákonitě ve studiích na Royal Academy of Dramatic Arts (Královská akademie divadelního umění), kde se ovšem profiloval především jako herec.

Na Londýnském jevišti se objevil prvně v roce 1937, v dnes už zapadlé hře *Bonnet Over the Windmill* (Výzva větrnému mlýnu) všestranného spisovatele Doddie Smithe dnes známého spíš jako autora 101 dalmatinů. Slibně se rozvíjející uměleckou kariéru ale záhy přerušila druhá světová válka. Nebo spíš přesměrovala.

V roce 1944 byl William Douglas Home důstojníkem 141. tankového praporu bojujícího za osvobození Normandie. K válce měl krajně rezervovaný přístup, jak vzpomíná jeden z jeho nadřízených: „V poli jedl sám. Spal pod tankem. Vůbec nevypadal, že by mohl někomu velet. Nechápal jsem tehdy, co dělal u tak elitní jednotky.“ Jenže nakonec opravdu někomu velet měl. A nastaly problémy.

Nepatříš k nejpokornějším herečkám. Režiséra Smočka však posloucháš na slovo. Čím to?

Tvá otázka by mohla vyvolat dojem, že Ladislav Smoček se mnou pracuje za pomoci biče. Tak to není! Jeho skvělé inscenace (jiné neznám) vždycky stojí na fascinující imaginaci a porozumění režiséra s hercem. Herec, který naslouchá režisérovi Smočkovi na tom nikdy neprodělá.

Těšíš se na hraní se svými někdejšími kolegy z Městských divadel pražských Františkem Němcem a Petrem Kostkou?

A jak! Už na čtených zkouškách, kde jsme se po pár desítkách let znovu jako kolegové potkali, to byla velká radost. S oběma – s Františkem i Petrem jsme byli v MDP ve svých mladých letech často partnery. Dobře se na sebe pamatujeme a dobře na sebe i slyšíme. Jistě, dnes jsme zralejší. Doufám, že ta zralost se na jevišti prokáže.

Zaznamenal Milan Hein

Alena Vránová se poprvé v našem divadle představila v roce 1997. Za svůj výkon v inscenaci Weskerova dramatu „Bouřlivé jaro“ v režii Ladislava Smočka získala Cenu Thálie. Následovaly další role převážně v režii Ladislava Smočka. Také Evelyn vytvořili spolu.

Od Tvého vstupu na jeviště našeho divadla uplynulo deset let. Co Ti to desetiletí dalo?

Budu šťastná, když i příští léta bude platit, že DIVADLO UNGELT a já si dáváme navzájem. Deset let je už dostatečně dlouhá doba, aby se člověk ve svém divadle cítil doma.

Co Ti vzalo?

Neřeknu, že mi DIVADLO UNGELT vzalo deset let života. O ty bych přece přišla tak jako tak. Jenom se mi zdá, že čas moc chvátal.

foto Zuzana Mířáková

Osmého září přišel rozkaz zaútočit na město Le Havre. Williamovi bylo svěřeno velení příslušné tankové jednotce. Nepříjemná situace – němečtí vojáci sice prve odmítli bezpodmínečnou kapitulaci, ale byli nakloněni vyjednávání o podmínkách. A navíc nebylo evakuováno civilní obyvatelstvo.

Konečně se naplno projevil dlouho skrývané sklony k pacifismu – nesmyslný útok, který údajně mohl stát život přes pět tisíc francouzských občanů, tvrdohlavý Skot rezolutně odmítl vést. Následoval obvyklý kolotoč: zatčení, obvinění z vlastizrady, válečný soud, zbavení hodnosti, rok nucených prací. Nakonec vítaných jako únik z nesmyslné absurdity válečného běsnění.

Právě z trudných válečných zkušeností vychází první autorova skutečně úspěšná hra Now Barabas (A teď Barabáše), prvně uvedená roku 1947. Ve stejném roce spatřila světlo světa i neméně úspěšná politická satira The Chiltern Hundreds (Chilternské hrabství) – a na dramatikovu slávu bylo zaděláno. Během dalšího života sir William Douglas Home napsal přes padesát dramatických kusů, převážně lehkých konverzačních komedií z vyšších společenských vrstev. Některé velmi úspěšné, jiné méně, jak už to u plodných autorů bývá. Nicméně byl v padesátých letech v Británii všeobecně považován za krále tohoto žánru.

Několik nejúspěšnějších her se dočkalo filmového zpracování. Nejnovější filmové převedení je z roku 2003: původní hra The Reluctant Debutante (Váhavá debutantka) se v kinech objevila v hollywoodském zpracování pod názvem What a Girl Wants (Co ta holka chce).

Většinu života William Douglas Home prožil po boku milující manželky Rachel. Zemřel v požehnaném věku osmdesáti let a zanechal po sobě syna, tři dcery a bohatý divadelní odkaz rozdávací smích všem milovníkům mistrně napsaného dialogu a suchého britského humoru.

Hra Kingfisher (Ledňáček) měla premiéru 4. září 1977 v Theatre Royal v Nottinghamu. Režie Lindsay Anderson, v hlavních rolích Ralph Richardson a Celia Johnson. Po krátkém turné se inscenace s úspěchem přestěhovala na delší dobu do Londýna. V roce 1978 nastudoval též režisér hru pro americké uvedení, v hlavních rolích se tentokrát představili Rex Harrison a Claudette Colbert. U všech inscenací kritika vysoce hodnotila především výkony protagonistů. DIVADLO UNGELT přináší tuto hru velkých hereckých příležitostí v české premiéře.

Ve hře padne celkem desetkrát slovo golf. Našinec se asi podiví, na české poměry je to nezvykle hodně: ani sport samotný ani konverzace o něm se u nás stále ještě nepěstuje s takovou intenzitou jako v dějišti hry, tedy ve Skotsku. Pochopitelně.

Víme, že už v roce 1457 zakázal skotský panovník Jakub II. královským výnosem jakýsi „gowf“, a to z důvodů národní bezpečnosti: muži raději ve volném čase tloukli holemi do míčku, než aby se cvičili v lukostřelbě. Nevíme přesně, jak tehdy hra vypadala, nepochybně prošla za těch šest staletí podstatným vývojem, vášň Skotů pro golf byla ovšem očividně stejná tehdy jako dnes. Zákazy se ze stejných důvodů opakovaly za Jakuba III. a IV. A byly stejně málo účinné.

A výsledek? Na některých hřištích ve Skotsku se údajně hraje nepřetržitě od šestnáctého století. První sada „moderních“ golfových pravidel se zachovala z roku 1744 – pochopitelně ze skotského Edinburghu. A i dnes si „zelený sport“ získává stále nové a nové příznivce. Skotská tradice golfové hry je zkrátka dlouhá a bohatá. Vlastně nejdelší a nejbohatší na světě. A pro ty, kterým připadají jiná tradiční povyražení, jako hod břevnem nebo balíkem slámy, málo gentlemanká, zůstává už několik staletí jediným opravdu národním sportem. Nedivme se tedy, že postaršímu skotskému sirovi slouží jako jedno z nejděčnějších konverzační témat.

Pikantní historky ze života, cizího i vlastního, patří k anglickému odpoledni stejně neodmyslitelně jako porcelánová konvice s horkým černým čajem, trochu cukru a mléka, okurkové sendviče a ták máslových koláčků. Pro dramatika tvořícího tradiční konverzačku jsou takové dýchánky nedocenitelným inspiračním pramenem. Nejedna replika v Ledňáčkovi se zrodila nad čajovým stolem v deštivém odpoledni.

Sir William Douglas Home navíc patřil k těm vzácným hostům, kteří dokázali svým vyprávěním hravě zabavit i větší čajovou společnost. Snad proto, že se svůj suchý humor nebál obrátit ani sám proti sobě.

„Jednou jsme byli s Rachel, mou ženou, na večeři u přátel. Nijak zvlášť vzrušující večer, přijeli jsme, pojedli, poklábosili a kolem jedenácté se začali sbírat k odchodu. Během loučení najednou náš hostitel povídá: „Tak děkujeme za úžasnou večeři, Rachel.“ Necháपavě jsem ze zeptal: „Co, prosím?“ „Přinesla jsem ji z domova,“ přispěchala s vysvětlením Rachel, „jejich kuchařka je na dovolené.“ „V tom případě se cítím oprávněn podotknout,“ nechal jsem se slyšet, „že ryba byla z nejdopornějších, jaké jsem kdy jedl.“ „Tu jedinou jsem obstaral já,“ opáčil náš hostitel.

